

Jog & Fegyver

Tekintettel arra, hogy a közelmúltban került az olvasókhöz a Kaliber magazin önvédelmi eszközökről szóló különszáma, mindenképpen ideje részletesen szólni az időközben végbement jogszabályi változásokról. Emiatt természetesen az e tárgyban az olvasóknak adott több válaszat is módosítani kellene, de ilyen visszamenőleges válaszadás a területi korlátok miatt nem valósítható meg, ezért most kizárólag ezzel foglalkozunk.

Több olvasónk által feltett kérdés:

Miként értelmezhető a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló kormányrendelet módosítása a lőfegyverekre, fegyverekre és egyéb önvédelmi eszközökre vonatkozóan?

Válaszom:

Először is tekintsük át a módosítást elrendelő 123/2002 (V. 15.) Korm. rendeletet, mely az alábbi szöveggel került kihirdetésre (a hatályba léptető rendelkezés idézését mellőzöm).

123/2002. (V. 15.) Korm. rendelet a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 124/1993. (IX. 22.) Korm. rendelet módosításáról. A Kormány a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 124/1993. (IX. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) az alábbiak szerint módosítja:

1. § Az R. 1. §-ának (3) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

(Nem vonatkozik az (1) bekezdésben foglalt tilalom

"f) a mellékletben felsorolt eszközök gépjármű belső tereiben történő birtoklásra."

2. § Az R. 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

"4. § E rendelet alkalmazása során

- a) közterület: a közhasználatra szolgáló minden olyan magán-, állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül

igénybe vehető, ideértve a közterületnek közútként szolgáló, és a magánterületnek a közforgalom elől el nem zárt részét;

- b) nyilvános hely: a közterületnek nem tekinthető, mindenki számára nyitva álló hely;
- c) közforgalmú közlekedési eszköz: bárki által azonos feltétellel igénybe vehető közlekedési eszköz."

Ez a módosítás az alábbi változást hozta létre az alap jogszabályban:

1. § (1) Tilos az e rendelet mellékletében felsorolt, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközt közterületen, nyilvános helyen vagy közforgalmú közlekedési eszközön birtokolni.

(2) Tilos a gyártási, forgalomba hozatali, vásárlási, felhasználási engedélyhez kötött pirotechnikai terméket ilyen engedély nélkül birtokolni.

(3) Nem vonatkozik az (1) bekezdésben foglalt tilalom

- a) jogszabályban kényszerítő eszköznek minősített eszközre, továbbá a fegyveres erők, a rendőrség, a büntetés-végrehajtási testület, a nemzetbiztonsági szolgálatok és a rendészeti szervek eszközeire, ha azokat az arra feljogosított birtokolja;
- b) azokra a rendeltetésszerűen munkavégzési, sport és a szokásos életvitel körében használt eszközökre, amelyeknek a közterületen való birtoklása - így különösen a rendeltetésszerű használathoz történő szállítása - indokolt, feltéve, ha a tényleges munkavégzésen (tevékenységen) vagy az igazolható munkavégzéshez (tevékenységhez) szükséges szállításon kívül a birtoklás (szállítás) rejtve vagy a szokásos módon becsomagolva, szétszedve vagy tárolóeszközben, illetőleg egyéb biztonságos módon történik;
- c) azokra az eszközökre, amelyeket filmfelvételen, színházban, illetve más hasonló rendezvényeken az előadáshoz alkalmaznak vagy használnak fel;
- d) a gázspray-re, amennyiben az megfelel ezen rendelet 3. §-ának (2) bekezdésében előírt feltételeknek, kivéve a közterületen vagy nyilvános helyen tartott, a gyülekezési jog körébe tartozó rendezvényeket, választással összefüggő gyűléseket, vallási szertartásokat, rendezvényeket, körmeneteket, kulturális és sportrendezvényeket;
- e) a számszerű kivételével a vadászati célú íjra, amennyiben annak birtokosa érvényes vadászejeggyel és biztosítással rendelkezik;
- f) a mellékletben felsorolt eszközök gépjármű belső tereiben történő birtoklásra.

2. § (1) Az e rendelet mellékletének 2-13. pontjában felsorolt eszköz, a rugóskés, a dobócsillag és a szűrő-, vágóeszközt vagy testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgyat

kilövő készülék belföldi kereskedelmi forgalomba nem hozható, nem külkereskedelmi áruforgalomban nem vámkezelhető.

(2) Nem vonatkozik az (1) bekezdésben foglalt tilalom a fegyveres erőkre, a rendőrségre, a büntetés-végrehajtási testületre, a nemzetbiztonsági szolgálatokra, a rendészeti szervekre, illetőleg azon szervekre, amelyeknél az eszközt törvény vagy kormányrendelet rendszeresítette, vagy használatát megengedi, továbbá a gázspray, a sport- és a vadászati célú íj, a sportcélra használható számszerű belföldi kereskedelmi forgalmára, valamint a szigonypuskára

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt eszközök reklámozása tilos.

(4) Azok az eszközök, amelyek belföldi kereskedelmi forgalma a (2) bekezdés szerint megengedett, csomagküldő szolgálat, ügynöki tevékenység, házalás útján nem értékesíthetők.

(5) A (2) bekezdésben felsorolt szervek a közbiztonságra különösen veszélyes eszközeiket belföldi kereskedelmi forgalomban nem értékesíthetik.

3. § (1) Fegyverutánzat, gumibot (rendőrbot), elektromos sokkoló, bilincs, lőfegyverre felhelyezhető lézeres célzókészülék, éjszakai irányzék, hangtompító és gépjármű sebességmérő készüléket jelző vagy zavaró eszköz belföldi kereskedelmi forgalomba hozatal céljára nem gyártható.

(2) Belföldi kereskedelmi forgalomba hozatal céljából kizárólag olyan palack kivitelű gázspray gyártható, illetőleg forgalmazható, amely töltőanyagának tömege a 20 grammot nem haladja meg, és gyártását, forgalmazását a mérgező hatású anyagokkal kapcsolatos eljárásról szóló külön jogszabály szerint az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) engedélyezte. A Szolgálat az engedélyezésről a gyártás, illetőleg a forgalmazás helye szerint illetékes rendőrkapitányság igazgatásrendészeti szervét az engedély egy példányának megküldésével értesíti.

(3) A rendőrhatóság a gyártásra és a forgalmazásra vonatkozó előírások betartását ellenőrizheti, azok megsértése esetén a gyártást, forgalmazást megtilthatja.

(4) Az e rendelet 2. §-ának (2) bekezdésében megjelölt eszköz csak 18 éven felüli, cselekvőképes személy részére értékesíthető.

4. § E rendelet alkalmazása során

a) közterület: a közhasználatra szolgáló minden olyan magán-, állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül

igénybe vehető, ideértve a közterületnek közútként szolgáló, és a magánterületnek a közforgalom elől el nem zárt részét;

- b) nyilvános hely: a közterületnek nem tekinthető, mindenki számára nyitva álló hely;
- c) közforgalmú közlekedési eszköz: bárki által azonos feltétellel igénybe vehető közlekedési eszköz.

A könnyebb érthetőség kedvéért a változtatásnak kitett jogszabályhely előtti szöveget is idéztem, hogy megérthessük, mire is utal vissza. A módosítás előtti rendelet szövegéből hiányzott a közterület, a nyilvános hely és a közforgalmú közlekedési eszköz fogalma, ugyanakkor a 4.§, 5.§ és a 6. §. azokat a szabálysértési tényállásokat és joghátrányokat tartalmazta, melyek gyakorlatilag beépültek az egyes szabálysértésekről szóló - de időközben hatályon kívül helyezett - 17/1968 (IV.14) Korm. rendeletbe.

A rendelet módosításával megállapítható, hogy gépjármű belsejében (utas-, motor- és csomagterében) szabadon tartható az idézett jogszabály 1. számú mellékletében - az alábbiak szerint - felsorolt eszközök:

1. Olyan szűrő- vagy vágóeszköz, amelynek szűrőhosszúsága vagy vágó éle a 8 cm-t meghaladja, továbbá a szűrőhosszúság vagy a vágó él méretétől függetlenül a dobócsillag, a rugóskés és a szűrő-, vágóeszközt vagy testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgyat kilövő készülék (íj, számszeríj, francia kés, szigonypuska, parittyá, csúzli stb.).
2. Olyan eszköz, amelyből a szem és a nyálkahártyák ingerlésével védekezésre képtelen állapotot előidéző vegyi anyag lőhető, permetezhető ki (gázspray).
3. Olyan eszköz, amely az utánzás jellege miatt megtévesztésig hasonlít a lőfegyverre, gáz- és riasztófegyverre (fegyverutánzat).
4. Kézre helyezhető, az ütés hatását növelő eszköz (boxer).
5. Jellegzetesen ütés céljára használható, az ütés erejét, hatását növelő eszköz (pl. ólmosbot).
6. Elektromos feszültség útján átmenetileg védekezésre képtelen állapotot előidéző eszköz (elektromos sokkoló).
7. Lőfegyverre felszerelhető, a lövés hangját tompító eszköz (hangtompító).
8. Lőfegyverre szerelhető lézeres célzókészülék.
9. Lőfegyver éjszakai irányzéka.
10. Gumibot (rendőrbot).

11. Bilincs.

12. Láncsal vagy egyéb hajlékony anyaggal összekapcsolt botok, nehezek.

13. Gépjármű sebességmérő készüléket jelző vagy zavaró eszköz.

Ebben a körben okkal merül fel a kérdés, hogy ha én teljesen jogosan (tehát nem jogszerűtlenül, hiszen maga a jogszabály jogosít fel rá) tartok a gépjárművem utasterében hangtompítót, lézeres célzókészüléket vagy éjszakai irányzékot, akkor milyen indokkal fognak ezen eszközök észlelése után lakásomban, hétvégi házámban, munkahelyemen stb. a falbontást és padlófelszedést is magában foglaló házkutatást tartani ez erre szakosodott rendőri szervek, mert hogy megtartják, azzal számolni kell.

Az ügy további érdekessége, hogy ha ezek az eszközök a gépjármű utasterében jogszerűen vannak, akkor miként kerülhetnek oda (ugyancsak jogszerűen). Erre a válasz az lehet, hogy a közterületnek nem minősülő magánterületről, mely további kérdéseket indukál, ha ezeket az eszközöket nem lehet vásárolni sehol belföldön. Ez esetben nyilvánvalóan külföldi behozatalról van szó méghozzá magánforgalomról, hiszen ezek az eszközök külkereskedelmi forgalomba nem vámkezelhetőek és belkereskedelmi forgalomba nem hozhatók. A magánforgalomra vonatkozóan viszont a vámeljárásról szóló jogszabály kerül előtérbe, melyre talán később visszatérünk.

A közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló jogszabály és természetesen a változása sem terjed ki a lőfegyverekre, valamint gáz- és riasztófegyverekre. Kiterjed viszont a fegyverutánzatokra. E körbe tartozik hatástalanított fegyvereken kívül a flóbert fegyver is. Tekintettel arra, hogy a flóbert fegyverek a jogszabályok szövegében nem szerepelnek, a kialakított rendőri gyakorlat a fegyverutánzatok közé sorolta őket.

A lőfegyverek, gáz- és riasztó fegyverek közül természetesen az önvédelmi maroklőfegyver valamint az ugyancsak önvédelmi célú (mivel más cél nincs) gáz-riasztó fegyver rejtve viselhető. A sport fegyver pedig dobozban szállítható. A közterület, a nyilvános hely valamint a közforgalmú közlekedési eszköz definíciója viszont nem vihető át más szabályozási területre, hiszen a 4. §-a úgy kezdődik, hogy " E rendelet alkalmazása során" tehát ezeket a definíciókat nem lehet felhasználni pl. a 115/1991 (IX.10) Korm. rendelet alkalmazásakor.

Más a helyzet a flóbert fegyverekkel kapcsolatosan. Eddig a gépkocsi belső terében is csak dobozban lehetett tartani - csakúgy, mint a sport lőfegyvert - de ettől kezdődően ilyen követelménynek nem kell eleget tenni.

A legfontosabb enyhítés, hogy az autós teljesen szabályosan tarthat magánál olyan védelmi eszközt (pl. vipera, és a fa testápolók különböző típusa), mellyel meg tudja védeni magát egy országúti támadás esetén (én azért a 36-38-as csillagkulcsot változatlanul jónak tartom) anélkül, hogy felesleges eljárásoknak tenné ki magát. A jogszabályváltozással összefüggésben viszont csökkent a rendőri kötelezettség a gépkocsik átvizsgálásával kapcsolatos, hiszen közterületnek már nem minősülnek, így a közterületek rendjének fenntartására vonatkozó rendőri kötelezettség alól a gépjárművek kikerültek.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd